

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร
ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567/68
จังหวัดสมุทรปราการ

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหามลพิษด้านเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงภัยแล้ง ปี 2567/68 (ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2567 - เมษายน 2568)	1
1.1 บทนำ	1
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 เป้าหมาย	1
1.4 การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	2
1.5 แนวโน้มสถานการณ์	4
1.6 มาตรการรองรับภัยแล้ง ปี 2567/68	4
1.7 แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งในลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสมุทรปราการ	11
1.8 แหล่งงบประมาณ	11
1.9 ระยะเวลาดำเนินงาน	11
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดสมุทรปราการ	12
2.1 ด้านกายภาพ	12
2.2 ด้านการปกครอง	17
บทที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และการบริหารจัดการน้ำของจังหวัดสมุทรปราการ	20
3.1 ครีวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร	20
3.2 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	20
3.3 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	21
3.4 การบริหารจัดการน้ำในจังหวัดสมุทรปราการ	23
บทที่ 4 แนวทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567/68 จังหวัดสมุทรปราการ	25
4.1 แนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัย	25
4.2 แนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร	27
4.3 การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือภัยพิบัติต่างๆ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ และกระบวนการแจ้งเตือน	28
4.4 พื้นที่เสี่ยงด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567/68 จังหวัดสมุทรปราการ	28
4.5 แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567/68 จังหวัดสมุทรปราการ	28
4.6 การเตรียมความพร้อมเครื่องจักรกล เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ ในจังหวัดสมุทรปราการ	32
บทที่ 5 การติดตามและรายงาน	33
บทที่ 6 รายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้ประสานงาน	34

บทที่ 1

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงภัยแล้ง ปี 2567/68

(ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2567 - เมษายน 2568)

1.1 บทนำ

เมื่อช่วงเดือนมกราคม 2567 ถึงมีนาคม 2567 ที่ผ่านมา จังหวัดสมุทรปราการประสบปัญหาภัยแล้งปริมาณฝนตกต่ำกว่าค่าปกติ อีกทั้งปริมาณน้ำต้นทุนในเขื่อนหลักกลุ่มเจ้าพระยา กลุ่มน้ำบางปะกงมีปริมาณน้ำต้นทุนน้อยกว่าปี 2566 จึงเกิดผลกระทบกับเกษตรกรผู้เพาะปลูกข้าวในอำเภอบางบ่อ ซึ่งส่วนราชการได้มีการช่วยเหลือในเชิงป้องกันและยับยั้งสถานการณ์ภัยแล้ง ด้วยการจัดสร้างทำนบชั่วคราวบริเวณคลองเปิ้งเพื่อสูบน้ำได้สะพานถนนเทพราช และใช้เครื่องสูบน้ำจัดจากด้านเหนือฝ่ายส่งน้ำมายังคลองสาธารณะท้ายทำนบเพื่อให้เกษตรกรผู้เพาะปลูกข้าวได้มีน้ำสำหรับปลูกข้าวจนถึงช่วงเก็บเกี่ยวประมาณเดือนปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2567 ดังนั้น ฤดูแล้งในปี 2567/68 จึงต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนเพื่อสนับสนุนการใช้น้ำทุกกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและลดผลกระทบจากสถานการณ์ภัยแล้งที่จะเกิดขึ้นต่อภาคการเกษตร ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหามลพิษพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ จึงได้จัดเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567/68 (ช่วงเดือนธันวาคม 2567 - เมษายน 2568) สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษพิบัติด้านการเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ และเตรียมการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ภัยพิบัติให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพผลกระทบจากสถานการณ์ภัยพิบัติให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานป้องกันและลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติด้านการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.2 เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

1.3 เป้าหมาย

1.3.1 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกร รวมทั้งการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์

1.3.2 สร้างการรับรู้และความตระหนักแก่เกษตรกรในการปรับรูปแบบการผลิต เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยแล้ง

1.3.3 บริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกำกับ ติดตาม การเพาะปลูก

1.4 การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

1.4.1 วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นแนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ที่อธิบายให้เห็นถึงลักษณะวงจรเพื่อรับมือภัยที่มีลักษณะการเกิดที่ยากแก่การคาดการณ์ผลที่เกิดขึ้น และอาจมีรูปแบบการเกิดไม่ซ้ำเดิม จึงไม่จำเป็นต้องมีการจัดการตามลำดับก่อนหลังเสมอไป (Non – Linear) โดยเป็นการดำเนินการในลักษณะเป็นวงจร (Closed Loop) อย่างต่อเนื่องและไม่สามารถแยกส่วนเฉพาะในแต่ละกระบวนการ ดังนั้นจึงเป็นการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบองค์รวม (Holistic Approach) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ตั้งแต่การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การเผชิญเหตุ และการบรรเทาทุกข์ ตลอดจนการฟื้นฟู ซึ่งการจัดการสาธารณภัยในแต่ละห้วงเวลาการเกิดสาธารณภัย อาจมีการคาบเกี่ยวกัน (Overlap) รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการขึ้นอยู่กับความรุนแรงของภัยเป็นสำคัญ ดังแผนภาพนี้

ภาพที่ 1.1 วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management) แบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ก่อนเกิดภัย : การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction)

การป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention & Mitigation)

1) มาตรการที่ใช้โครงสร้าง ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำ ระบบชลประทานเพื่อป้องกันภัยแล้ง การอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันดินโคลนถล่ม

2) มาตรการที่ไม่ใช้โครงสร้าง ได้แก่ วางแผนการจัดสรรน้ำ วิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดพื้นที่เสี่ยงด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ รวมทั้งพื้นที่ชุมชนพร้อมแผนบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว แผนปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัยฝนทิ้งช่วงและเติมน้ำในแหล่งน้ำที่มีปริมาณน้อย

การเตรียมความพร้อม (Preparedness)

1) การปรับตัว ได้แก่ การให้คำแนะนำการเพาะปลูกในช่วงฤดูแล้ง การส่งเสริมอาชีพเสริมหรือวิสาหกิจชุมชนให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพ การปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

2) การเตรียมรับมือกับภัยพิบัติ ได้แก่ การแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำ การเตรียมพร้อมด้านเครื่องมืออุปกรณ์ เครื่องจักร ยานพาหนะ การสำรองเสบียงสัตว์ การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ ให้เป็นปัจจุบัน การจัดทำแผนปฏิบัติการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านการเกษตร เช่น แผนเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์เพื่อป้องกันโรคระบาดพืช สัตว์และสัตว์น้ำ แผนการจัดหน่วยเฉพาะกิจลงพื้นที่เพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ประสบภัย การดูแลสุขภาพสัตว์ แผนการสำรวจและประเมินความเสียหาย วิธีการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกร และแผนสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรรู้จักเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติ

ขณะเกิดภัย : การจัดการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management)

การเผชิญเหตุ (Response) ได้แก่ การบริหารจัดการน้ำ การติดตั้งเครื่องสูบน้ำ การแจ้งเตือนเกษตรกร

การบรรเทาทุกข์ (Relief) ได้แก่ แจกจ่ายเสบียงสัตว์และดูแลสุขภาพสัตว์ จัดหน่วยเฉพาะกิจลงพื้นที่ประสบภัยเพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเกษตรกร สำรวจและประเมินความเสียหายเบื้องต้น รายงานสถานการณ์

หลังเกิดภัย : การฟื้นฟู (Recovery) และสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิม (Build Back Better)

การซ่อมสร้าง (Reconstruction) ได้แก่ การประเมินความเสียหายและซ่อมสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทาน การป้องกัน รักษา และกำจัดโรคระบาดหรือศัตรูพืชระบาด การฟื้นฟูพื้นที่การเกษตร

การฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) ได้แก่ การวิเคราะห์ความเสียหาย (Damages) และความสูญเสีย (Losses) ด้านการเกษตรที่เกิดจากภัย การประเมินความต้องการ/จำเป็นในการฟื้นฟูหลังเกิดภัย การช่วยเหลือเยียวยาตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 - 2570 ได้นำกรอบนโยบายยุทธศาสตร์กรอบแนวคิดทั้งในและต่างประเทศ แนวโน้สถานการณ์ภัยของโลกและประเทศไทยที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งบทเรียนจากการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ผ่านมา เพื่อนำมาทบทวนและปรับปรุง ซึ่งการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทยมีเป้าหมายสูงสุด คือ "การรับรู้ - การปรับตัว - ฟื้นเร็วทั่ว - อย่างยั่งยืน (Resilience)" ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ส่วนที่ 1 การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การมุ่งเน้นลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ส่วนที่ 2 การจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

1.5 แนวโน้มสถานการณ์

ข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังปรากฏการณ์เอลนีโญ/ลานีญา เดือนตุลาคม 2567 ของกรมอุตุนิยมวิทยา คาดว่าปรากฏการณ์ ENSO (El Nino/Southern Oscillation) ที่อยู่สถานะปกติมีแนวโน้มจะเปลี่ยนเข้าสู่สภาวะลานีญาในช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน 2567 และต่อเนื่องไปจนถึงเดือนมกราคมถึงมีนาคม 2568

1.6 มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2567/68

ตามมติการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ 4/2567 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2567 เห็นชอบมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2567/68 ตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเสนอ ดังนี้

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
ด้านน้ำต้นทุน (Supply)		
1. คัดการณ์และป้องกันพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	1.1 คัดการณ์ชี้เป้าพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค การเกษตร และคุณภาพน้ำ (ก่อนและระหว่างฤดู) พร้อมทั้งติดตาม เฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์ตลอดฤดูแล้ง	- กรมทรัพยากรน้ำ - กรมควบคุมมลพิษ - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมชลประทาน - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง - กรมอุตุนิยมวิทยา - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
	1.2 สำรวจ ตรวจสอบ พื้นที่แหล่งเก็บกักน้ำสำรอง และจัดทำแผนปฏิบัติการสำรองน้ำในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำดิบเพื่ออุปโภคบริโภคและการเกษตร	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง
	1.3 เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือ	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	ในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำได้ทันสถานการณ์	- จังหวัด - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง
	1.4 จัดทำระบบฐานข้อมูลกลางที่มีมาตรฐานเพื่อใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยง/พื้นที่เกิดเหตุ (บ่อบาดาล)	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กรมชลประทาน - กรมฝนหลวงและการบินเกษตร - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - จังหวัด - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
2. สร้างความมั่นคงน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคและการเกษตรพร้อมปฏิบัติการเติมน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	2.1 พัฒนาระบบประปา ปรับปรุง และบำรุงรักษาระบบประปาใหม่ เป่าล้างทำความสะอาดบ่อบาดาล ซ่อมแซมระบบประปา เป็นต้น	- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
	2.2 เพิ่มความจุแหล่งน้ำเดิมและพัฒนาแหล่งน้ำใหม่ และเชื่อมโยงโครงข่ายน้ำและแหล่งน้ำในจุดที่มีศักยภาพพร้อมเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย - กรมพัฒนาที่ดิน - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - กรุงเทพมหานคร - จังหวัด
	2.3 จัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวงรองรับพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำและปฏิบัติการเติมน้ำให้กับแหล่งน้ำพื้นที่เกษตรและพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำตามสภาพอากาศที่เหมาะสม	- กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	2.4 จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการเติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ที่มีศักยภาพ	- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
	2.5 จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการสูบน้ำในพื้นที่มีศักยภาพ	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand)		
3. กำหนดแผนจัดสรรน้ำและพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง บริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญการใช้น้ำที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	3.1 กำหนดแผนการจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนและบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญการใช้น้ำที่คณะกรรมการลุ่มน้ำแต่ละลุ่มน้ำกำหนด พร้อมจัดทำแผนปฏิบัติการส่งน้ำและแจ้งแผนให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
	3.2 กำหนดแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้งและขึ้นทะเบียนเกษตรกร โดยระบุพื้นที่คาดการณ์เพาะปลูก และแหล่งน้ำที่นำมาใช้ให้ชัดเจนในรูปแบบแผนที่เพื่อให้การเพาะปลูกสอดคล้องกับปริมาณกับปริมาณน้ำต้นทุน พร้อมทั้งกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขการเพาะปลูกพืชพื้นที่นอกแผนและพื้นที่ที่ไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกได้ โดยมอบหมายหน่วยงานที่รับผิดชอบประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง	- กรมชลประทาน - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมทรัพยากรน้ำ - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - จังหวัด - กรมการปกครอง - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมการพัฒนาชุมชน - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย - กรมประชาสัมพันธ์
	3.3 ควบคุมการใช้น้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนให้เป็นไปตามแผน และมีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบการขาดแคลนน้ำด้านอุปโภคบริโภคของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่าง และมอบหมายกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- จังหวัด - กรมการปกครอง - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	สร้างการรับรู้กับประชาชนในพื้นที่เพื่อควบคุมการส่งน้ำให้ตรงตามวัตถุประสงค์	
	3.4 เตรียมน้ำสำรองสำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง โดยการสนับสนุนจัดสรรน้ำเตรียมแปลงเพาะปลูกนารอบที่ 1 (นาปี) พร้อมจัดทำมาตรการเสริม เพื่อส่งน้ำไปยังพื้นที่ลุ่มน้ำต่ำเป้าหมาย โดยเฉพาะพื้นที่ลุ่มต่ำท้ายน้ำตอนล่างให้น้ำเพาะปลูกช่วงต้นเดือนพฤษภาคม 2568 ให้เก็บเกี่ยวได้ทันก่อนฤดูน้ำหลาก และทบทวนตรวจสอบขอบเขตพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนองในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างให้มีความถูกต้องชัดเจน	- กรมชลประทาน
	3.5 สำรวจ ตรวจสอบ คั่นคลอง เชื่อมป้องกันตลิ่ง ถนนที่เชื่อมต่อกับทางน้ำ ในพื้นที่ที่อาจเกิดการทรุดตัว เนื่องจากระดับน้ำในทางน้ำที่อาจจะลดต่ำกว่าปกติ	- กรมทางหลวง - กรมทางหลวงชนบท - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมโยธาธิการและผังเมือง
4. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ประหยัดน้ำ และลดการสูญเสียน้ำในทุกภาคส่วน (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	4.1 สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ถ่ายทอดเผยแพร่ผลการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืช เพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำและเพิ่มรายได้ในพื้นที่ อาทิ ปลูกพืชใช้น้ำน้อยหรือพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ปรับปรุงระบบการให้น้ำพืชนาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการน้ำ เป็นต้น	- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - กรมวิชาการเกษตร - กรมการข้าว - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมชลประทาน - กรมพัฒนาที่ดิน

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	4.2 การประหยัดน้ำของหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาชน (1) วางแผนลดการใช้น้ำของหน่วยงาน ภาครัฐ พร้อมประชาสัมพันธ์ รณรงค์ การใช้น้ำอย่างประหยัด ในทุกภาคส่วน (2) ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงงาน อุตสาหกรรมใช้ระบบ 3R เพื่อลดการใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่างๆ	- ทุกหน่วยงานภาครัฐ - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลัก
	4.3 ลดการสูญเสียในระบบประปาและ ระบบชลประทาน (1) ลดการสูญเสียในระบบประปา (2) เพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำในระบบ ชลประทาน โดยการปรับปรุงเวร การส่งน้ำ ในสอดคล้องกับปริมาณ ความต้องการน้ำของพื้นที่ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีภาพถ่าย ดาวเทียมในการตรวจวัดปริมาณ ฝนและความชื้นในดิน (3) จัดทำปฏิทินรอบเวรการส่งน้ำใน พื้นที่เกิดวิกฤติขาดแคลนน้ำ	- การประปานครหลวง - การประปาส่วนภูมิภาค - กรมชลประทาน - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมการปกครอง - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
5. ฝักระวังและแก้ไข คุณภาพน้ำ (ตลอดฤดูแล้ง)	ฝักระวัง ตรวจวัด ควบคุม และแก้ไขคุณภาพ น้ำในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสายรอง รวมถึง แหล่งน้ำที่รับน้ำจากภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และชุมชน รวมทั้งเตรียมแผน ปฏิบัติการรองรับกรณีเกิดปัญหาและ แจ้งเตือนพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งรายงานผลการแก้ไขคุณภาพน้ำ	- กรมควบคุมมลพิษ - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง - กรมปศุสัตว์ - กรมประมง - กรมชลประทาน - กรมโรงงานอุตสาหกรรม - การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมเจ้าท่า

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
ด้านการบริหารจัดการ (Management)		
6. เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชน/องค์กรผู้ใช้น้ำ (ตลอดฤดูแล้ง)	6.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชนและองค์กรผู้ใช้น้ำที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ โดยสร้างความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่มีอยู่ การเตรียมจัดหาน้ำสำรองและการกักเก็บให้มีน้ำเพียงพอสำหรับอุปโภคบริโภค และ/หรือ การเกษตรตลอดฤดูแล้ง รวมทั้งพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำชุมชน และส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำ การใช้ทรัพยากรน้ำร่วมกันระหว่างตำบล และองค์กรผู้ใช้น้ำที่อยู่ใกล้เคียง	- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
	6.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเทคนิคในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาอาคารบังคับน้ำ เครื่องสูบน้ำ ระบบประปาท้องถิ่น เครื่องจักร เครื่องมืออื่นๆ เป็นต้น โดยการอบรมให้ความรู้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของชุมชนและท้องถิ่นสามารถดูแลบำรุงรักษาและแก้ไขให้สามารถกลับมาใช้งานได้ในปีเบื้องต้น	- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - การประปาส่วนภูมิภาค - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
	6.3 ขับเคลื่อนผ่านกลไกองค์กรผู้ใช้น้ำ โดยการส่งเสริมองค์ความรู้ แนวคิด วิธีการ ใช้น้ำอย่างประหยัดน้ำ เช่น การจัดทำคู่มือการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและประหยัดน้ำ เช่น การจัดทำคู่มือการใช้อย่างรู้คุณค่าและประหยัดน้ำ เป็นต้น	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง
7. สร้างการรับรู้ประชาสัมพันธ์ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์สถานการณ์และแผนบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการใช้น้ำอย่างประหยัด และเป็นไปตามแผนที่กำหนด	- กรมประชาสัมพันธ์ - สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ - สำนักงานกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
		- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปานครหลวง - การประปาส่วนภูมิภาค - กรมส่งเสริมการเกษตร - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
8. ติดตามและประเมินผล การดำเนินงาน (ตลอดและหลังจากสิ้นสุดฤดูแล้ง)	8.1 ติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน รายงานผลการให้ความช่วยเหลือ และหากพบการขาดแคลนน้ำหรือภัยแล้งให้รายงานมายังสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และคณะกรรมการลุ่มน้ำ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - คณะกรรมการลุ่มน้ำ - ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	8.2 ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ พร้อมสรุปบทเรียน	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 1.2 มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2567/68

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

1.7 แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งในลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสมุทรปราการ

ที่มา : สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

กรมชลประทาน ได้วางแผนจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้งปี 2567/68 ทั้งประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2567 – 30 เมษายน 2568 ปริมาณน้ำใช้การได้ในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และแหล่งน้ำขนาดใหญ่ อื่นๆ จากทั่วประเทศ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2567 มีจำนวนรวมกันทั้งสิ้น 44,250 ล้าน ลบ.ม. โดยได้มีการวางแผนจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรฤดูแล้ง 29,170 ล้าน ลบ.ม. จำแนกเป็น เพื่อการเกษตร 16,555 ล้าน ลบ.ม. เพื่อการอุปโภค-บริโภค 3,050 ล้าน ลบ.ม. เพื่อรักษาระบบนิเวศและอื่นๆ 9,565 ล้าน ลบ.ม. และสำรองน้ำไว้ต้นฤดูฝนปี 2568 อีก 15,080 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่คาดการณ์ปลูกข้าวนาปรังทั่วประเทศรวม 10.02 ล้านไร่

1.7.1 ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2567 ลุ่มน้ำเจ้าพระยามีปริมาณน้ำใช้การได้ จำนวน 14,992 ล้าน ลบ.ม. โดยมีแผนจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง 9,000 ล้าน ลบ.ม. แบ่งเป็น น้ำเพื่อการเกษตร 6,410 ล้าน ลบ.ม. เพื่ออุปโภค-บริโภค 1,150 ล้าน ลบ.ม. เพื่อรักษาระบบนิเวศและอื่นๆ 1,440 ล้าน ลบ.ม. นอกจากนี้ ปริมาณน้ำใช้การส่วนที่เหลือจากการจัดสรรอีก 6,492 ล้าน ลบ.ม. จะสำรองไว้ในต้นฤดูฝนช่วงเดือนพฤษภาคม - เดือนกรกฎาคม 2568 และมีแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งปี 2567/68 จำนวน 7.77 ล้านไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปรัง 6.47 ล้านไร่ พืชไร่-พืชผัก 0.09 ล้านไร่ อ้อย 0.57 ล้านไร่ ไม้ผลไม้ยืนต้น 0.31 ล้านไร่ บ่อปลาบ่อกุ้งและอื่นๆ 0.33 ล้านไร่

1.7.2 ลุ่มน้ำภาคตะวันออก

ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2567 เขื่อนขุนด่านปราการชล มีปริมาณน้ำใช้การได้ 214 ล้าน ลบ.ม. โดยมีแผนจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง 292 ล้าน ลบ.ม. แบ่งเป็น น้ำเพื่อการเกษตร 220 ล้าน ลบ.ม. เพื่ออุปโภค-บริโภค 35 ล้าน ลบ.ม. เพื่อรักษาระบบนิเวศและอื่นๆ 41 ล้าน ลบ.ม. และมีแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งปี 2567/68 จำนวน 113,340 ไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปรัง 53,960 ไร่ พืชไร่-พืชผัก 4,475 ไร่ ไม้ผลไม้ยืนต้น 28,600 ไร่ บ่อปลาบ่อกุ้งและอื่นๆ 26,305 ไร่

1.7.3 แผนการจัดสรรน้ำและสรุปสถานการณ์การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2567/68 ของจังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการ มีแผนการจัดสรรน้ำ ประกอบด้วย เพื่อการรักษาระบบนิเวศ 600 ล้าน ลบ.ม. และเพื่อการเกษตร 105 ล้าน ลบ.ม. ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2567/68 ในเขตชลประทาน 50,819 ไร่ ประกอบด้วย นาปรัง 40,996 ไร่ และพืชผัก 9,823 ไร่

1.8 แหล่งงบประมาณ

- งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2568 ของหน่วยงาน
- เงินอุดหนุนราชการ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ พ.ศ.2562
- สินเชื่อกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
- สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1.9 ระยะเวลาดำเนินงาน

ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2567 – เดือนเมษายน 2568

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดสมุทรปราการ

2.1 ด้านกายภาพ

2.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

1) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยอยู่ตอนปลายสุดของแม่น้ำเจ้าพระยา และเหนืออ่าวไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 - 14 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 - 101 องศาตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ 1,004.092 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 627,557.50 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ เป็นระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร

2) อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร (เขตลาดกระบัง และพระโขนง) ระยะทาง 55.00 กิโลเมตร

ทิศใต้ ติดต่อกับอ่าวไทย (พื้นที่ชายฝั่งทะเล) ระยะทาง 47.20 กิโลเมตร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา ระยะทาง 42.60 กิโลเมตร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร (เขตบางขุนเทียน) ระยะทาง 34.20 กิโลเมตร

3) สภาพพื้นที่

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลางแยกพื้นที่ออกเป็นด้านตะวันตกและด้านตะวันออก ไม่มีภูเขา ไม่มีพื้นที่ป่าไม้ (ป่าบก) มีแต่ป่าชายเลน ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

3.1) บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณทั้งสองฝั่งเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนา ทำสวน และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แต่ปัจจุบันพื้นที่บางส่วนได้เปลี่ยนไปเป็นโรงงาน ที่อยู่อาศัย และเขตพาณิชย์กรรม ตามสภาพสถานะเศรษฐกิจด้านการค้า การลงทุน และชุมชนเมืองที่เกิดขึ้นใหม่

3.2) บริเวณดอนใต้ชายติดทะเล เป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลของน้ำทะเลท่วมถึง ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เป็นดินเหนียวลุ่ม เหมาะแก่การทำนาจากป่าชายเลน และการเพาะเลี้ยงสัตว์ชายฝั่ง

3.3) บริเวณที่ราบดอนเหนือและตะวันออก บริเวณนี้เป็นที่ราบกว้างใหญ่ สำหรับระบายน้ำ และเก็บกักน้ำ อำนวยประโยชน์ในด้านการชลประทาน การทำนา การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของสนามบินสุวรรณภูมิ และมีธุรกรรมที่ต่อเนื่องเชื่อมโยงหรือ Supply Chain ทั้งด้านการค้า การลงทุน ภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรมแปรรูป กิจกรรม Logistics และอสังหาริมทรัพย์ ฯลฯ

ภาพที่ 2.1 แผนที่จังหวัดสมุทรปราการ
ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสมุทรปราการ

2.1.2 ลักษณะภูมิอากาศ

1) ฤดูกาล

จังหวัดสมุทรปราการมีสภาพภูมิอากาศแบบพื้นที่ชายทะเล หากพิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย จังหวัดสมุทรปราการแบ่งฤดูกาลออกเป็น 3 ฤดู ดังนี้

1.1) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม เป็นฤดูมรสุมจะมีลมจากทิศใต้และทิศตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยจะมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน

1.2) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะมีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งเป็นลมที่พัดจากมหาสมุทรอินเดียนำฝนและความชุ่มชื้นเข้ามายังประเทศไทย จึงทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป มีฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน

1.3) ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีลมเย็นและแห้งจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน ทำให้มีอากาศเย็นทั่วไป โดยมีอากาศหนาวจัดในเดือนมกราคม

2) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล 10 ปี)

ตารางที่ 2.1 ปริมาณน้ำฝน จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2557 - 2566

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันฝนตก (วัน)
2566	1,270.4	92
2565	1,817.0	133
2564	1,796.5	117
2563	1,534.3	113
2562	962.6	97
2561	1,524.2	128
2560	1,650.9	132
2559	2,082.7	122
2558	1,648.4	107
2557	1,215.8	113

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสมุทรปราการ

3) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ (ข้อมูล 10 ปี)

ตารางที่ 2.2 อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2557 - 2566

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
2566	34.1	22.4	29.2	91	48	70
2565	36.5	18.1	28.6	98	34	77
2564	36.0	16.6	28.6	99	35	75
2563	36.0	19.1	29.09	98	34	75.29
2562	36.5	18.4	29.13	99	30	74.32
2561	36.0	18.9	28.75	99	40	76.39
2560	36.0	16.6	28.75	99	33	75.42
2559	35.8	16.0	28.96	97	36	75.74
2558	36.8	17.3	28.89	98	30	75.54
2557	34.9	15.1	28.45	97	28	76.14

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสมุทรปราการ

2.1.3 แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดสมุทรปราการเป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล มีระดับความสูงของผิวดินจากระดับน้ำทะเลปานกลางระหว่าง +0.50 ถึง +1.50 เมตรเทียบกับระดับน้ำทะเลปานกลาง แหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัด คือ แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นแม่น้ำสำคัญที่ไหลผ่านเขตจังหวัดสมุทรปราการ มีแนวการไหลจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ต่อเนื่องจากเขตกรุงเทพมหานคร โดยไหลผ่านอำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ ระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร แม้ว่าแม่น้ำเจ้าพระยาจะเป็นแหล่งน้ำที่หล่อเลี้ยงพื้นที่การเกษตรในภาคกลาง แต่เนื่องจากแม่น้ำเจ้าพระยาช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดสมุทรปราการมีคุณภาพน้ำลดลงรวมทั้งได้รับอิทธิพลจากความเค็มของน้ำทะเล ประกอบกับเขตพื้นที่ที่แม่น้ำไหลผ่านมีการทำการเกษตรเพียงส่วนน้อยในเขตอำเภอพระประแดง ดังนั้น การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำเจ้าพระยาจึงมีเฉพาะด้านการระบายน้ำและการคมนาคมทางน้ำเป็นหลัก ทั้งนี้ การแบ่งลุ่มน้ำหลักในประเทศไทยตามพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2564 จังหวัดสมุทรปราการอยู่ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาและลุ่มน้ำบางปะกง โดยมีพื้นที่ครอบคลุมดังนี้

1) ลุ่มน้ำบางปะกง ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

- อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธง
- อำเภอบางพลี ในพื้นที่ตำบลบางโฉลง ตำบลบางปลา และตำบลหนองปรือ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลบางพลีใหญ่ และตำบลราชาเทวะ
- อำเภอเมืองสมุทรปราการ ในพื้นที่ตำบลบางปู และในพื้นที่บางส่วนของตำบลบางปูใหม่ และตำบลแพรกษาใหม่

2) ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

- อำเภอพระประแดง
- อำเภอบางพลี ในพื้นที่ตำบลบางแก้ว และในพื้นที่บางส่วนของตำบลบางพลีใหญ่ และตำบลราชาเทวะ
- อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ในพื้นที่ตำบลในคลองบางปลากด ตำบลบ้านคลองสวน และตำบลปากคลองบางปลากด และในพื้นที่บางส่วนของตำบลนาเกลือ และตำบลแหลมฟ้าผ่า
- อำเภอเมืองสมุทรปราการ ในพื้นที่ตำบลท้ายบ้าน ตำบลท้ายบ้านใหม่ ตำบลเทพารักษ์ ตำบลบางด้วน ตำบลบางโปรง ตำบลบางเมือง ตำบลบางเมืองใหม่ ตำบลปากน้ำ ตำบลแพรกษา และตำบลสำโรงเหนือ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลบางปูใหม่ และตำบลแพรกษาใหม่

3) คลองธรรมชาติและคลองชลประทาน ประกอบด้วย

- คลองธรรมชาติในเขตจังหวัดสมุทรปราการฝั่งตะวันออก ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 48 คลอง ความยาวรวม 272.882 กิโลเมตร ความจุรวม 8,642,056 ลูกบาศก์เมตร
- คลองชลประทานในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต จำนวน 31 คลอง ความยาวรวม 311.09 กิโลเมตร ความจุรวม ประมาณ 22,045,555 ลูกบาศก์เมตร

ตารางที่ 2.3 รายชื่อคลองธรรมชาติในเขตจังหวัดสมุทรปราการฝั่งตะวันออก

ลำดับ	ชื่อคลอง	ขนาดคลอง				ปริมาณน้ำ เก็บกักสูงสุด (ลูกบาศก์เมตร)
		ความยาว (กิโลเมตร)	ท้องคลอง เฉลี่ย (เมตร)	ตลิ่งกว้าง เฉลี่ย (เมตร)	ความลึก เฉลี่ย (เมตร)	
1	บางคลี	11.760	4	25	2.50	426,300
2	ปิ่นหย่า - บางเพรียง	8.220	4	25	2.50	297,975
3	โคงประทุน	4.670	4	20	2.50	140,100
4	บางปลาร้า	12.580	4	20	2.50	377,400
5	บางปู	2.500	4	20	2.50	75,000
6	มหาชัย	4.615	4	20	2.50	138,450
7	ลาดหวาย	10.430	6	25	2.50	404,163
8	สกัทยี่สิบห้า	3.230	4	15	2.50	76,713
9	สกัทยาสิบ	4.300	4	15	2.50	102,125
10	หัวเกลือ	6.190	4	20	2.50	185,700
11	อ้อมคลองด่าน	1.100	20	50	3.20	123,200
12	หกส่วน	4.450	4	18	2.50	122,375
13	ทับนาง - ตำรุ	11.300	4	18	2.50	310,750
14	ควาย	3.100	6	25	2.50	120,125
15	หนองคา	2.800	4	18	2.50	77,000
16	หนึ่งบางปลา	6.000	4	18	2.50	165,000
17	สองบางปลา	6.000	4	18	2.50	165,000
18	สามบางปลา	6.000	4	18	2.50	165,000
19	สี่บางปลา	9.500	5	20	2.50	296,875
20	ห้าบางปลา	9.500	5	20	2.50	296,875
21	หกบางปลา	9.500	4	15	2.50	225,625
22	เจ็ดบางปลา	8.500	4	20	2.50	255,000
23	แปดบางปลา	7.800	4	15	2.50	185,250
24	เก้าบางปลา	7.500	5	20	2.50	234,375
25	บางน้ำจืด	11.200	12	30	2.50	588,000
26	มอญ (จรเข้ขี้เอย)	5.150	5	25	2.50	193,125
27	กาหลง	7.240	5	20	2.50	226,250
28	ชวดงูเห่า	6.800	4	20	2.50	204,000
29	ชวดบัว	2.280	4	20	2.50	68,400

ลำดับ	ชื่อคลอง	ขนาดคลอง				ปริมาณน้ำ เก็บกักสูงสุด (ลูกบาศก์เมตร)
		ความยาว (กิโลเมตร)	ท้องคลอง เฉลี่ย (เมตร)	ตลิ่งกว้าง เฉลี่ย (เมตร)	ความลึก เฉลี่ย (เมตร)	
30	ชวดใหญ่	1.600	5	25	2.50	60,000
31	ตาปู	5.420	4	20	2.50	162,600
32	บางกระเทียม	6.950	5	25	2.50	260,625
33	บางนา	4.250	5	25	2.50	159,375
34	ปากน้ำ	5.500	5	25	2.50	206,250
35	มอญ	5.140	4	20	2.50	154,200
36	ลำตันไทร	3.520	4	20	2.50	105,600
37	สารหงษ์	4.500	4	20	2.50	135,000
38	สนามพลี	7.350	4	20	2.50	220,500
39	โอ่งแตก	4.640	4	20	2.50	139,200
40	บางเสาธง	3.880	4	20	2.50	116,400
41	บางพลี	2.540	4	20	2.50	76,200
42	บางเสา	9.200	4	20	2.50	276,000
43	ช้างตายบน	1.600	4	20	2.50	48,000
44	ช้างตายล่าง	3.880	5	25	2.50	145,500
45	บางขวาง	4.430	3	12	2.00	66,450
46	บางลำพู	1.400	3	12	2.00	21,000
47	ศาลเจ้า	1.400	3	12	2.00	21,000
48	บางกะสีบน	1.467	3	12	2.00	22,005
รวม		272.882	รวม			8,642,056

ที่มา : องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ด้านการปกครอง

2.2.1 การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดสมุทรปราการแบ่งเขตการปกครองภายในจังหวัดออกเป็น 6 อำเภอ ซึ่งมี 50 ตำบล 394 หมู่บ้าน 186 ชุมชน โดยมีองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 49 แห่ง ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 22 แห่ง (1 เทศบาลนคร 7 เทศบาลเมือง และ 14 เทศบาลตำบล) และองค์การบริหารส่วนตำบล 26 แห่ง

ตารางที่ 2.4 การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดสมุทรปราการ

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาลากลาง จังหวัด (กม.)	จำนวน							
				ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชน	อบจ.	เทศบาล นคร	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.
จังหวัดสมุทรปราการ	1,004.09	100.00	-	50	394	186	1	1	7	14	26
เมืองสมุทรปราการ	190.55	18.98	-	13	90	73	-	1	3	6	2
บางบ่อ	245.01	24.40	38	8	74	0	-	-	-	4	6
บางพลี	243.89	24.29	17	6	83	0	-	-	1	1	5
พระประแดง	73.37	7.31	12	15	67	113	-	-	3	-	6
พระสมุทรเจดีย์	120.38	11.99	21	5	42	0	-	-	-	2	4
บางเสาธง	130.89	13.03	32	3	38	0	-	-	-	1	3

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสมุทรปราการ

2.2.2 ข้อมูลประชากร

จากข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ในปี 2566 จังหวัดสมุทรปราการ มีประชากรตามทะเบียนราษฎรมากเป็นอันดับ 12 ของประเทศ และมากเป็นอันดับ 2 ของภาคกลาง รองจาก กรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นจังหวัดรองรับการขยายตัวจากกรุงเทพมหานครและสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ ทั้งในด้านการผลิตภาคอุตสาหกรรม การค้า การบริการ และการกระจายตัวของประชากร จึงทำให้จังหวัด มีประชากรที่ย้ายถิ่นจากที่อื่นมาอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก โดยมีประชากรตามทะเบียนราษฎรทั้งสิ้น 1,372,970 คน แบ่งเป็นชาย 651,455 คน หญิง 721,515 คน จำนวนบ้าน 767,957 หลัง และจำนวนประชากร ต่อพื้นที่จังหวัดโดยเฉลี่ยประมาณ 1,367 คนต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งจากข้อมูลปี 2562 - 2566 พบว่า ความหนาแน่น ของจำนวนประชากรต่อพื้นที่จังหวัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 2.5 จำนวนประชากรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี 2566

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวนครัวเรือน
เมืองสมุทรปราการ	254,886	286,284	541,170	290,565
บางบ่อ	57,550	61,364	118,914	57,066
บางพลี	136,506	154,270	290,776	189,000
พระประแดง	87,048	94,366	181,414	90,003
พระสมุทรเจดีย์	75,665	81,949	157,614	75,222
บางเสาธง	39,800	43,282	83,082	66,101
รวม	651,455	721,515	1,372,970	767,957

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ตารางที่ 2.6 จำนวนประชากรรวม ประชากรชาย ประชากรหญิง เนื้อที่ ความหนาแน่น และจำนวนบ้าน
ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี 2564 - 2566

รายการข้อมูล	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ประชากรรวม (คน)	1,356,449	1,360,227	1,372,970
ประชากรชาย (คน)	645,884	646,798	651,455
ประชากรหญิง (คน)	710,565	713,429	721,515
เนื้อที่ (ตารางกิโลเมตร)	1,004.092	1,004.092	1,004.092
ความหนาแน่น (คนต่อตารางกิโลเมตร)	1,351	1,355	1,367
จำนวนบ้าน (หลัง)	733,185	750,422	767,957

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

บทที่ 3

ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และการบริหารจัดการน้ำของจังหวัดสมุทรปราการ

3.1 ครั้วเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

ปี 2566 จังหวัดสมุทรปราการมีครัวเรือนประชากรทั้งหมด 767,957 ครัวเรือน มีครัวเรือนเกษตรกร 13,966 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.82 ของครัวเรือนประชากรทั้งหมด และมีแรงงานภาคเกษตร 19,050 ราย โดยอำเภอบางบ่อมีครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตรมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลปี 2565 พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตรมีจำนวนลดลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจในระดับจังหวัดและการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ทำให้แรงงานภาคเกษตรมีการเคลื่อนย้ายเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมซึ่งมีระดับรายได้ที่สูงกว่า และคนรุ่นใหม่ละทิ้งภาคเกษตรกรรมในขณะที่แรงงานภาคเกษตรในปัจจุบันมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้น

ตารางที่ 3.1 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี 2566

อำเภอ	ครัวเรือน ทั้งหมด (ครัวเรือน)	ครัวเรือนเกษตรกร (ครัวเรือน)			แรงงานภาคเกษตร (ราย)	
		ด้านพืช	ด้านปศุสัตว์	ด้านประมง	ด้านพืช	ด้านประมง
เมืองสมุทรปราการ	290,565	405	380	432	810	455
บางบ่อ	57,066	2,089	2,260	376	4,178	2,630
บางพลี	189,000	1,177	595	441	2,354	715
พระประแดง	90,003	475	9	326	950	10
พระสมุทรเจดีย์	75,222	994	1,488	289	1,988	1,658
บางเสาธง	66,101	1,286	695	249	2,572	730
รวม	767,957	6,426	5,427	2,113	12,852	6,198

ที่มา : ด้านพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

ด้านประมง สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ

3.2 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ทั้งหมด 627,557.50 ไร่ ปี 2566 มีการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรจำแนกตามสัดส่วนของการใช้พื้นที่ทำการเกษตรได้ดังนี้

- พื้นที่ทำการเกษตรด้านพืช 41,314.46 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.58 ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด มีการใช้พื้นที่ปลูกพืชไร่ (นาข้าว) มากที่สุด 33,293.75 ไร่ รองลงมาปลูกพืชสวน 7,348.91 ไร่ และพืชผัก 671.80 ไร่ ตามลำดับ

- พื้นที่ทำการเกษตรด้านประมง 113,052.51 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.02 ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด โดยมีการใช้พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมากที่สุด คือ อำเภอบางบ่อ 47,813.01 ไร่ รองลงมาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ 27,919.52 ไร่ และอำเภอบางเสาธง 17,267.06 ไร่ ตามลำดับ (ตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอของจังหวัดสมุทรปราการ ปี 2566

อำเภอ	พื้นที่ทำการเกษตรด้านพืช (ไร่)					พื้นที่ทำการเกษตรด้านประมง (ไร่)
	พืชไร่	พืชสวน	พืชผัก	อื่นๆ	รวม	
เมืองสมุทรปราการ	-	125	6	2,254	241.50	6,639.51
บางบ่อ	13,537	1,451	1,630	8,119	29,801.10	36,001.69
บางพลี	19	1,994	421	3,976	2,076.50	10,266.06
พระประแดง	-	636	52	211	1,104.61	6.55
พระสมุทรเจดีย์	-	161	3	892	114.00	26,841.43
บางเสาธง	3,998	1,640	209	4,517	7,976.75	12,627.25
รวมทั้งหมด	17,554	6,007	2,321	19,931	41,314.46	92,382.49

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

3.3 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

3.3.1 พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

พื้นที่เขตจังหวัดสมุทรปราการ แบ่งพื้นที่การรับผิดชอบออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) **พื้นที่ในเขตชลประทาน** ในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการฝั่งตะวันออกทั้งหมด 436,100 ไร่ อยู่ในความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต มีคลองชลประทาน 31 คลอง ความยาวรวม 311.09 กิโลเมตร ความจุรวมประมาณ 22,045,555 ลูกบาศก์เมตร

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร รับผิดชอบพื้นที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธง มีพื้นที่ชลประทานครอบคลุมในเขตจังหวัดสมุทรปราการทั้งหมด 321,100 ไร่

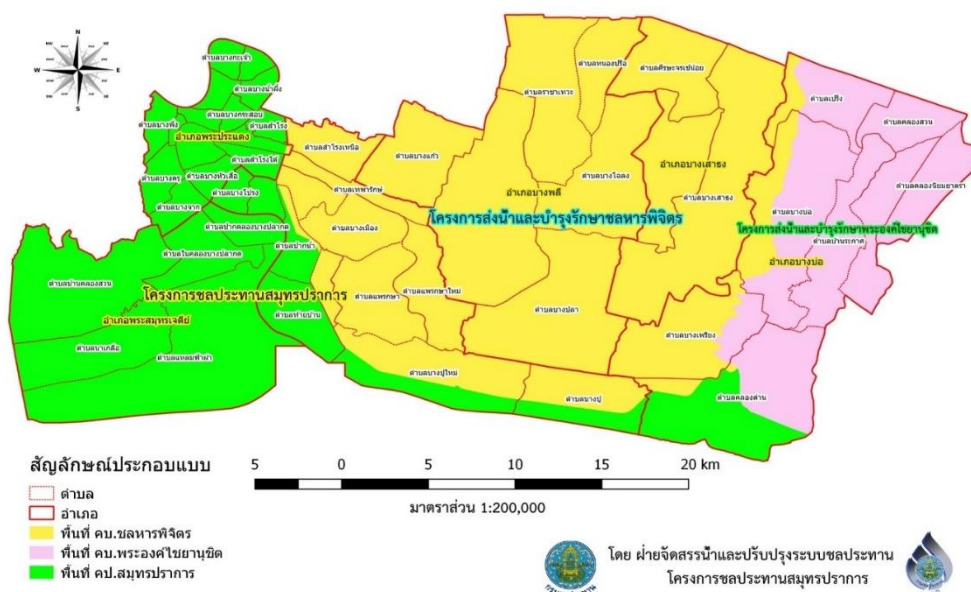
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต รับผิดชอบพื้นที่บางส่วนของอำเภอบางบ่อ มีพื้นที่ชลประทานครอบคลุมในเขตจังหวัดสมุทรปราการทั้งหมด 115,000 ไร่

ตารางที่ 3.3 รายชื่อคลองชลประทานในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ลำดับ	ชื่อคลอง	ผู้รับผิดชอบ	ความยาว (เมตร)	ปริมาณ เก็บกักได้สูงสุด (ลูกบาศก์เมตร)
1	คลองสำโรง	คบ.ชลหารพิจิตร	16,000	1,078,800
		คบ.พระองค์ไชยานุชิต	6,600	311,850
2	คลองชายทะเล	คบ.ชลหารพิจิตร	16,000	1,054,500
3	คลองพระองค์ไชยานุชิต	คบ.ชลหารพิจิตร	34,200	3,752,595
4	คลองด่าน	คบ.ชลหารพิจิตร	10,640	974,159
5	คลองลาดกระบัง - บางพลี	คบ.ชลหารพิจิตร	14,550	851,175
6	คลองบางโกลน	คบ.ชลหารพิจิตร	13,840	975,720
7	คลองจรเข้ใหญ่	คบ.ชลหารพิจิตร	17,150	1,209,075
8	คลองบางปลา	คบ.ชลหารพิจิตร	10,740	646,615
9	คลองเจริญราษฎร์	คบ.ชลหารพิจิตร	10,480	571,226
10	คลองเสาชัง - เพชรพิชัย	คบ.ชลหารพิจิตร	15,420	902,070
11	คลองสุวรรณภูมิ	คบ.ชลหารพิจิตร	10,120	1,862,080
12	คลองกาหลง	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	4,500	202,950
13	คลองกระแชงเตย	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	5,750	372,313
14	คลองประเวศน์บุรีรมย์	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	10,100	954,450
15	คลองขวาง - เปรัง - ชวดพร้าว	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	12,500	871,250
16	คลองสุคันธาวาส	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	3,000	199,800
17	คลองพระยาสมุทร - คลองบางพลีน้อย	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	13,000	626,275
18	คลองหอมสิน	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	6,600	31,850
19	คลองพระยารอรรคราช	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	9,200	697,820
20	คลองปึกแก้ว - คลองบ้านระกาศ	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	14,500	509,675
21	คลองหม้อข้าวหม้อแกง - ไทรโยค	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	5,000	315,000
22	คลองกันยา	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	2,600	109,200
23	คลองนางหงษ์	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	2,500	90,000
24	คลองปึกกา - กันปึง	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	9,750	789,750
25	คลองกัญญา คลองน้ำตาล คลองท้อคั้ง	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	7,250	512,756
26	คลองข้างคันกันน้ำทะเล	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	6,200	502,200
27	คลองเจ๊กโย	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	3,700	146,520
28	คลองมังกร	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	4,000	185,000
29	คลองบางนางเพ็ง - ลากเนื่อ	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	6,100	300,120
30	คลองสำมะชัย	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	5,450	252,063
31	คลองแปดศอก	คบ.พระองค์ไชยานุชิต	3,650	186,698
		รวม	311,090	22,045,555

ที่มา : โครงการชลประทานสมุทรปราการ

2) **พื้นที่นอกเขตชลประทาน** อยู่ในความรับผิดชอบของโครงการชลประทานสมุทรปราการ เป็นพื้นที่ซึ่งอยู่นอกเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา มีพื้นที่ประมาณ 191,457 ไร่ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ได้แก่ อำเภอบางพลี อำเภอบางเสาธง อำเภอบางปะอิน และพื้นที่บางส่วนอยู่ฝั่งตะวันออกของอำเภอบางพลี ระหว่างแนวถนนสุขุมวิทกับแม่น้ำเจ้าพระยาตลอดชายฝั่งทะเลของอ่าวไทย ในฝั่งตะวันตกนี้ ประชาชนอาศัยที่ดินประกอบอาชีพการเกษตร เช่น เลี้ยงปลา เลี้ยงปู เลี้ยงหอยแครง โดยอาศัยน้ำจากคลองธรรมชาติที่รับมาจากแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านเหนือของจังหวัด เช่น คลองบางมด คลองกระอ้อม ฯลฯ โดยไหลผ่านเขตบางขุนเทียนและเขตราชบุรีบูรณะของกรุงเทพมหานคร แล้วระบายน้ำส่วนที่ไม่ต้องการลงทางใต้ผ่านลงคลองสรรพสามิต ซึ่งเป็นคลองน้ำเค็มไหลออกสู่ทะเลต่อไป

ภาพที่ 3.1 แผนที่แสดงโครงการชลประทานในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ที่มา : โครงการชลประทานสมุทรปราการ

3.4 การบริหารจัดการน้ำในจังหวัดสมุทรปราการ

การบริหารจัดการน้ำในจังหวัดสมุทรปราการ แบ่งได้ 4 ลักษณะ ตามสภาพพื้นที่ ดังนี้

3.4.1 พื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา

บริเวณอำเภอบางปะอินและอำเภอบางเสาธง จำนวน 170 ตารางกิโลเมตร หรือ 106,250 ไร่ เป็นพื้นที่ที่ไม่มีระบบชลประทาน อาศัยการเก็บกักน้ำในคลองที่รับน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาและน้ำทะเล ซึ่งเป็นน้ำกร่อยทั้งหมด

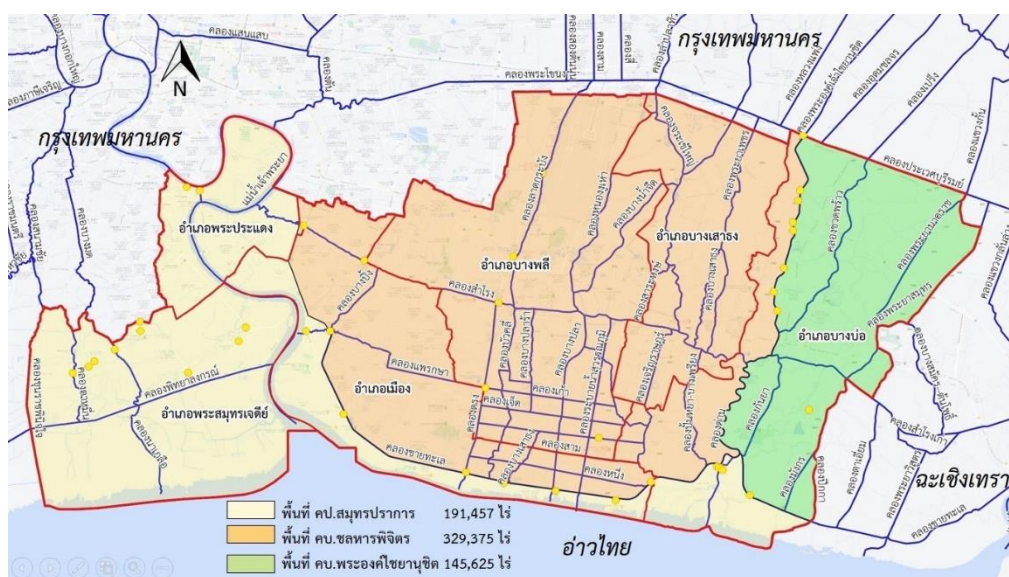
3.4.2 พื้นที่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ด้านภายในคันกั้นน้ำพระราชดำริ

บริเวณพื้นที่ปิดล้อมระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยาและแนวคันกั้นน้ำพระราชดำริ ในเขตอำเภอบางพลีและบางส่วนของอำเภอบางเสาธง จำนวน 210 ตารางกิโลเมตร หรือ 131,250 ไร่ เป็นพื้นที่เขตชุมชนเมืองนอกเขตชลประทาน แต่สามารถรับน้ำจากคลองชลประทานภายนอกเข้าไปใช้บริหารจัดการได้ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวนน้อย ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อการระบายน้ำและรักษาระบบนิเวศในเขตเมืองเป็นหลัก

3.4.3 พื้นที่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ด้านนอกแนวคันกันน้ำพระราชดำริ

ในเขตอำเภอบางบ่อ อำเภอบางเสาธง และบางส่วนของอำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี จำนวน 264 ตารางกิโลเมตร หรือ 390,000 ไร่ เป็นพื้นที่ในเขตชลประทานลุ่มเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก ซึ่งรับน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยาและเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

สำหรับแนวคันกันน้ำพระราชดำริเป็นคันป้องกันน้ำท่วม (King dike) ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้ทรงพระราชทานแนวทางป้องกันอุทกภัยที่เกิดขึ้นในปี 2523 และ 2526 โดยใช้แนวถนนในทิศทางเหนือ-ใต้ ตั้งแต่บริเวณจังหวัดปทุมธานี ผ่านกรุงเทพมหานคร และจรดแนวชายทะเลในเขตจังหวัดสมุทรปราการ โดยในเขตจังหวัดสมุทรปราการใช้แนวถนนกิ่งแก้วและถนนบางพลี-ตำหรุเป็นแนวคันกันน้ำ ปัจจุบันพื้นที่นอกแนวคันกันน้ำซึ่งเป็นพื้นที่รองรับการระบายน้ำตามแนวพระราชดำริประกอบด้วยคลองระบายน้ำตามธรรมชาติเชื่อมโยงถึงกันจำนวน 63 สาย ปริมาณน้ำเก็บกักสูงสุดประมาณ 26.600 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยคลองทั้งหมดมีลักษณะเป็นคลองดิน มีการใช้ประโยชน์ทั้งในด้านการส่งน้ำและระบายน้ำควบคู่กันไป คลองที่สำคัญ ได้แก่ คลองประเวศบุรีรมย์ คลองพระองค์ไชยานุชิต คลองสำโรง คลองด่าน คลองลาดกระบัง คลองบางโฉลง คลองจรเข้ใหญ่ คลองบางเสาธง คลองบางปลา คลองชายทะเล คลองเจริญราษฎร์ และคลองระบายน้ำสุวรรณภูมิ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบตาม พ.ร.บ. การชลประทานหลวง พ.ศ. 2485

ภาพที่ 3.2 แผนที่แสดงคลองชลประทานในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ที่มา : โครงการชลประทานสมุทรปราการ

บทที่ 4

แนวทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567/68

จังหวัดสมุทรปราการ

4.1 แนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัย

การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัย ใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์ (Single Command) โดยได้กำหนดผู้รับผิดชอบเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander) ตามระดับความรุนแรงของสาธารณภัย และเมื่อเกิดภัยพิบัติขอรับการแก้ไขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนี้

1) เกณฑ์ในการจัดการสาธารณภัย

ระดับ	ความรุนแรง	การจัดการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
1	สาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วไป หรือมีขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร สามารถควบคุมสถานการณ์ และระงับภัยได้โดยลำพัง	กองอำนาจการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย (อ.บ.ต./ เทศบาล/เมืองพัทยา/อำเภอ/ สำนักงานเขต	- เกษตรอำเภอ ประมง อำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ
2	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการในระดับ 1 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ผู้อำนวยการจังหวัด และ/หรือ ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเข้า ควบคุมสถานการณ์	ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ ส่วนหน้า (กองอำนาจการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด หรือกองอำนาจการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร)	- ผอ.ศูนย์ติดตามและแก้ไข ปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัด - หัวหน้าหน่วยงานระดับ จังหวัด
3	สาธารณภัยขนาดใหญ่ ที่มีผลกระทบรุนแรง กว้างขวาง หรือสาธารณภัย ที่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ หรืออุปกรณ์พิเศษ	ผู้อำนวยการในระดับ 2 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ผู้อำนวยการกลาง และ/หรือ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติเข้าควบคุม สถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและ บรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.)	- ผอ.ศูนย์ติดตามและแก้ไข ปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงฯ - หัวหน้าส่วนราชการ ในสังกัดกระทรวงฯ
4	สาธารณภัยขนาดใหญ่ ที่มีผลกระทบร้ายแรง อย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.)	- ปลัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ หรือรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2) เกณฑ์การยกยระดับภัย

การยกยระดับภัยพิจารณาโดยใช้ปัจจัยด้านทรัพยากร พื้นที่ เวลา ประชากร งบประมาณ ความซับซ้อน เป็นเกณฑ์ในการนำเสนอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น/ผู้อำนวยการจังหวัด/ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ/นายกรัฐมนตรี ประกอบการพิจารณาตัดสินใจประกาศยกยระดับของภัยพิบัติ

ปัจจัย	เกณฑ์การยกยระดับความรุนแรงของภัย		
	ระดับ 1 สู่ระดับ 2	ระดับ 2 สู่ระดับ 3	ระดับ 3 สู่ระดับ 4
ทรัพยากร Resource	เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากร (คน วัสดุอุปกรณ์) จากหน่วยงานภายนอกพื้นที่อำเภอเข้าดำเนินการให้ความช่วยเหลือ	เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากร (คน วัสดุอุปกรณ์) จากหน่วยงานภายนอกพื้นที่จังหวัดเข้าดำเนินการให้ความช่วยเหลือ	เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากร (คน วัสดุอุปกรณ์) และมีความจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุน ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ
ประชากร Population	เมื่อมีผู้ประสบภัยมากกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนประชากรในพื้นที่ประสบภัย	เมื่อมีผู้ประสบภัยมากกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนประชากรในพื้นที่ประสบภัย	-
เวลา Time	-	เมื่อต้องใช้เวลาในการรับมือ (เผชิญเหตุ) กับเหตุการณ์ตั้งแต่ 72 ชั่วโมงขึ้นไป	-
พื้นที่ Area	-	เมื่อมีพื้นที่ประสบภัยตั้งแต่ 2 จังหวัดขึ้นไป	-
งบประมาณ Budget	-	เมื่อบุคลากรที่มีอยู่ในอำนาจของจังหวัด ไม่เพียงพอต่อการรับมือเหตุการณ์	-
ความซับซ้อน Complexity	เมื่อระบบสาธารณูปโภคหรือโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่นได้รับความเสียหาย จนทำให้ประชาชนไม่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติและทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ไม่สามารถรับมือกับเหตุการณ์ได้	- เมื่อระบบสาธารณูปโภคหรือโครงสร้างพื้นฐานหรือพื้นที่เศรษฐกิจหลักได้รับความเสียหายจนทำให้ประชาชนไม่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ และทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ ไม่สามารถรับมือกับเหตุการณ์ได้ - สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อนสามารถส่งผลให้เกิดสถานการณ์ต่อเนื่อง และมีแนวโน้มขยายวงกว้างมากขึ้น หรือหน่วยงานภายนอกจังหวัด - จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะทางจากจังหวัดข้างเคียง	เมื่อสถานการณ์มีความรุนแรงส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศโดยรวม

ปัจจัย	เกณฑ์การยกระดับความรุนแรงของภัย		
	ระดับ 1 สู่ระดับ 2	ระดับ 2 สู่ระดับ 3	ระดับ 3 สู่ระดับ 4
กฎหมาย Jurisdiction	เมื่อผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) ผู้อำนวยการ กทม. (ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร) พิจารณาเห็นว่า สมควรยกระดับภัย	เมื่อผู้บัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พิจารณาเห็นว่าสมควรยกระดับ ของภัย	เมื่อนายกรัฐมนตรี พิจารณาเห็นว่า สมควรยกระดับของภัย

4.2 แนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร

4.2.1 โครงสร้างการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร ดังนี้

ระดับนโยบาย

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัด : จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรระดับจังหวัด และทบทวนแผนให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา เมื่อเกิดภัยพิบัติเป็นหน่วยงานประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ หรือ คณะกรรมการอื่นๆ ทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อเร่งบรรเทาสถานการณ์และความเสียหายที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งรายงานการดำเนินงานของศูนย์ติดตามฯ สถานการณ์ ข้อมูลความเสียหาย การให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคในการให้การช่วยเหลือเกษตรกรให้ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ

ระดับปฏิบัติการ

1) สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานประมงอำเภอและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ : ประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้แก่เกษตรกร พร้อมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการป้องกันและบรรเทาภัยแล้ง รวมทั้งสำรวจพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ

2) หน่วยงานกรมชลประทานในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ : ติดตามเฝ้าระวัง สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำสภาพน้ำท่า และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกร และประชาชนทราบผ่านทางสื่อต่างๆ ของหน่วยงาน

3) ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัด ติดตามข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เฝ้าระวังสถานการณ์ และประเมินสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย

4.2.2 ความเชื่อมโยงกลไกการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตรกับการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ การบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ โดยในระดับนโยบายได้ร่วมบูรณาการและปฏิบัติงานภายใต้ กอปภ.ช. ทั้งในภาวะปกติและภาวะเกิดภัย ส่วนในระดับปฏิบัติการหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้า และกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตามระดับความรุนแรงของภัย

4.3 การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือภัยพิบัติต่างๆ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ และกระบวนการแจ้งเตือน

4.3.1 จัดทำแนวทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567/68 จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปด้านน้ำของจังหวัด แผนป้องกันและเผชิญเหตุ กระบวนการแจ้งเตือนสถานการณ์ความเสี่ยง แผนการจัดสรรน้ำ แผนการเพาะปลูกพืช เป็นต้น

4.3.2 ประสานการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีที่เกิดภัยพิบัติร่วมกับศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้า ของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของกระทรวงมหาดไทย

4.3.3 กระบวนการแจ้งเตือน ใช้การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อโซเชียลต่างๆ โดยศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหามลพิษพิบัติด้านการเกษตรระดับจังหวัด และส่งข้อมูลการแจ้งเตือนไปยังเกษตรกรอำเภอ ประมงอำเภอ และปศุสัตว์อำเภอ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารสถานการณ์/การแจ้งเตือนให้เกษตรกรในระดับอำเภอ/ตำบล พร้อมทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ผ่านช่องทางต่างๆ ต่อไป

4.4 พื้นที่เสี่ยงด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567/68 จังหวัดสมุทรปราการ

4.4.1 พื้นที่เสี่ยงน้ำเค็มรุก

1) อำเภอบางบ่อ จำนวน 7 ตำบล ได้แก่ ตำบลบางบ่อ ตำบลบ้านระกาศ ตำบลบางพลีน้อย ตำบลบางเพรียง ตำบลคลองด่าน ตำบลคลองสวน ตำบลคลองนิมยาตรา

2) อำเภอพระประแดง จำนวน 6 ตำบล ได้แก่ ตำบลทรงคนอง ตำบลบางกระสอบ ตำบลบางยอ ตำบลบางน้ำผึ้ง ตำบลบางกอบัว และตำบลบางกะเจ้า

3) อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จำนวน 7 ตำบล ได้แก่ ตำบลนาเกลือ ตำบลบ้านคลองสวน ตำบลแหลมฟ้าผ่า ตำบลปากคลองบางปลากด ตำบลในคลองบางปลากด

4.4.2 พื้นที่เสี่ยงคุณภาพน้ำไม่เหมาะสม

1) อำเภอบางพลี จำนวน 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลบางปลา

4.5 แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567/68 จังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567/68 จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติให้กับเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในเตรียมการรองรับสถานการณ์ภัยแล้งด้านการเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ให้สอดคล้องกับมาตรการของตามมติการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อการบริหารจัดการน้ำให้สมดุลทั้งด้านน้ำต้นทุน (Supply) ด้านความต้องการน้ำ (Demand) และด้านการบริหารจัดการ (Management) และสอดคล้องมาตรการป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้งด้านการเกษตร ดังนี้

มาตรการ	แนวทางการดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
การเตรียมความพร้อมป้องกันและลดผลกระทบ (ก่อนเกิดภัย)		
ด้านน้ำต้นทุน (Supply)		
คาดการณ์และป้องกันพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ และสร้างความมั่นคงน้ำเพื่อการเกษตรพร้อมปฏิบัติการเติมน้ำ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	- ประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง พร้อมติดตาม เฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์ตลอดฤดูแล้ง - จัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวงรองรับพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ และปฏิบัติการเติมน้ำให้กับแหล่งน้ำพื้นที่เกษตรและพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำตามสภาพอากาศที่เหมาะสม - รวบรวมข้อมูลเครื่องสูบน้ำ และรถบรรทุกกักบ่อน้ำ การบริหารส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่คาดการณ์ว่าจะเกิดภัยแล้ง	- ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหายภัยพิบัติด้านการเกษตร - สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ - สนง.ประมงจังหวัด/อำเภอ - สนง.ปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ - คก.ชลประทานสมุทรปราการ - คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร - คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต
ด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand)		
การกำหนดแผนจัดสรรน้ำ และพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง บริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญการใช้น้ำ ที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	- กำหนดแผนการจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนและบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญการใช้น้ำ พร้อมทั้งติดตามเฝ้าระวังสภาพน้ำในลำน้ำ - ส่งเสริมการเพาะปลูกพืชทนแล้ง ทั้งระยะสั้นและระยะยาว - การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ - เตรียมจัดหาแหล่งเสบียงอาหารสัตว์สำหรับสถานการณ์ภัยแล้ง - สำรวจ ตรวจสอบ คั่นคลอง เขื่อนป้องกันตลิ่ง ถนนที่เชื่อมต่อกับทางน้ำ ในพื้นที่ที่อาจจะเกิดการทรุดตัว เนื่องจากระดับน้ำในทางน้ำที่อาจจะลดต่ำกว่าปกติ	- สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ - สนง.ประมงจังหวัด/อำเภอ - สนง.ปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ - คก.ชลประทานสมุทรปราการ - คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร - คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต

มาตรการ	แนวทางการดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		- ศูนย์ติดตามและแก้ไข ปัญหาภัยพิบัติด้าน การเกษตร
เพิ่มประสิทธิภาพ การใช้น้ำ ประหยัดน้ำ และลดการสูญเสีย ในทุกภาคส่วน (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	1. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการวิจัยและพัฒนา การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืช เช่น ขมิ้น ไพล มะกรูด มะพร้าว ฝรั่ง มะละกอ เป็นต้น และเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์ในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการใช้น้ำ เช่น ระบบน้ำหยด การใช้น้ำ หมุนเวียนในฟาร์ม การใช้พืชคลุมหน้าดินเพื่อลดการ สูญเสียในดิน เป็นต้น 2. ประชาสัมพันธ์สถานการณ์น้ำ เพื่อให้เกษตรกรผู้ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำรับทราบปริมาณและคุณภาพน้ำที่จะ นำเข้าบ่อเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งให้เฝ้าระวังสภาพอากาศที่ร้อน จัดเพื่อป้องกันสัตว์น้ำตายฉับพลัน พร้อมทั้ง เผยแพร่ ข้อมูลเทคโนโลยีนวัตกรรม เพื่อการบริหารจัดการน้ำในบ่อ เลี้ยงปลา เช่น การใช้จุลินทรีย์เพื่อลดการเกิดโรคในสัตว์น้ำ เป็นต้น 3. ประชาสัมพันธ์การดูแลและเฝ้าระวังสัตว์เลี้ยงในช่วง อากาศร้อนจัด และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับ การสังเกตสัตว์เลี้ยงเสี่ยงต่อการเป็นโรคพิษสุนัขบ้า 4. ลดการสูญเสียในระบบชลประทาน	- สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัด - สนง.เกษตรจังหวัด/ อำเภอ - สนง.ประมงจังหวัด/ อำเภอ - สนง.ปศุสัตว์จังหวัด/ อำเภอ - คก.ชลประทาน สมุทรปราการ - คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษา ชลหารพิจิตร - คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษา พระองค์ไชยานุชิต
ด้านการบริหารจัดการ (Management)		
สร้างการรับรู้ประชาสัมพันธ์ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	1. การสร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือนภัยให้เกษตรกร รับทราบข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์, Facebook, Line กลุ่ม ภัยพิบัติ, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, กำนันผู้ใหญ่บ้าน 2. ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก 3. ประชาสัมพันธ์และเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า และโรคระบาด ในปศุสัตว์ที่มาในช่วงมีในช่วงแล้ง 4. ประชาสัมพันธ์สถานการณ์น้ำให้หน่วยงาน/เกษตรกร ทราบ	- สนง.เกษตรจังหวัด/ อำเภอ - สนง.ประมงจังหวัด/ อำเภอ - สนง.ปศุสัตว์จังหวัด/ อำเภอ - สถานีพัฒนาที่ดิน สมุทรปราการ - คก.ชลประทาน สมุทรปราการ

มาตรการ	แนวทางการดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		- คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร - คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต
เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชน/องค์กรผู้ใช้น้ำ (ตลอดฤดูแล้ง)	เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชนและองค์กรผู้ใช้น้ำที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ โดยสร้างความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่มีอยู่ การเตรียมจัดหาน้ำสำรอง และการกักเก็บให้น้ำเพียงพอสำหรับอุปโภคบริโภคและ/หรือการเกษตรตลอดฤดูแล้ง รวมทั้งพัฒนา/เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำชุมชน	- ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหามลพิษด้าน การเกษตร ระดับจังหวัด - คก.ชลประทานสมุทรปราการ - คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร - คก.ส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต
การเผชิญเหตุและการบรรเทาทุกข์ (ขณะเกิดภัย)		
เร่งสำรวจความเสียหายและบรรเทาทุกข์	1. จัดหน่วยเฉพาะกิจลงพื้นที่ประสบภัย เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกร รวมทั้งประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ 2. จัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ประสบภัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ปริมาณน้ำในลำคลอง คุณภาพน้ำ ค่าความเค็มของน้ำ 3. ประสานสนับสนุนรถบรรทุกกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เกิดภัยแล้ว 5. รายงานข้อมูลความเสียหายเบื้องต้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ และศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหามลพิษด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ 6. ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรถ่ายภาพความเสียหายเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการขอรับความช่วยเหลือและบันทึกข้อมูลความเสียหายเบื้องต้น วันเวลาเกิดเหตุเพื่อรอการสำรวจความเสียหาย 7. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการแจ้งเหตุภัยพิบัติ - ผู้ใหญ่บ้าน / เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ ประมงอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่ / อคม. - Google form แจ้งภัยด้านการเกษตร	- สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ - สนง.ประมงจังหวัด/อำเภอ - สนง.ปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ - ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหามลพิษด้าน การเกษตร

มาตรการ	แนวทางการดำเนินการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	- ไลน์กลุ่มภัยพิบัติ จังหวัดสมุทรปราการ - โทรศัพท์ 0 2389 5865 ต่อ 200 (ในวันเวลาราชการ) - โทรศัพท์มือถือ 09 8229 2941	
การฟื้นฟูและสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิม (หลังเกิดภัย)		
เร่งส่งเสริม พัฒนา ฟื้นฟู เกษตรกรให้กลับมาสู่ภาวะ ปกติโดยเร็ว	1. จัดทีมฟื้นฟูภัยแล้ง โดยเกษตรอำเภอในฐานะประธาน คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านเกษตร ระดับอำเภอ ในพื้นที่ที่ประสบภัยแล้ง อำเภอยางและบูรณาการการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจความเดือดร้อนและการช่วยเหลือเกษตรกรด้านต่าง ๆ 2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอขอรับการช่วยเหลือ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 (ก.ช.ภ.อ./ก.ช.ภ.จ.) โดยมีหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564 3. รายงานผลการช่วยเหลือให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ และศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทราบ 4. ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรติดตามข้อมูลข่าวสารการให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเข้าร่วมการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อรับรองความเสียหายจากภัยแล้ง	- สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ - สนง.ประมงจังหวัด/อำเภอ - สนง.ปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ - ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร

4.6 การเตรียมความพร้อมเครื่องจักรกล เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ ในจังหวัดสมุทรปราการ

จากแนวทางดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ในช่วงก่อนเกิดภัย เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction) ในเรื่องของการเตรียมความพร้อม (Preparedness) เครื่องจักรกล เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ โดยในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 - เดือนเมษายน 2567 มีความเสี่ยงที่จะเกิดภัยแล้ง จังหวัดสมุทรปราการ จึงได้เตรียมความพร้อมเครื่องจักรกล เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ ดังนี้

ลำดับ	รายการ	จำนวน	หน่วยงาน
1	รถยนต์บรรทุกเทท้าย ขนาด 2 ตัน	1 คัน	โครงการชลประทานสมุทรปราการ
2	เรือกำจัดวัชพืชขนาดเล็ก	4 ลำ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร
3	รถแบคโฮ	1 คัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร
4	รถบรรทุกติดเครน	1 คัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร
5	รถบรรทุกเทท้าย	2 คัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร
6	รถบรรทุก ขนาด 2 ตัน	1 คัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร
7	รถตักหน้าขุดหลัง	1 คัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร
8	รถฟาร์มแทรกเตอร์	1 คัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร
9	เรือเก็บผักตบชวาและกำจัดวัชพืชขนาดเล็ก	5 ลำ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต
10	เรือตรวจการ พร้อมเครื่องติดท้าย	4 ลำ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต
11	รถแทรกเตอร์	1 คัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต
12	รถตักหน้าขุดหลัง	1 คัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต
13	รถบรรทุก 6 ล้อ ติดปั้นจั่น	2 คัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต

บทที่ 5

การติดตามและรายงาน

5.1 ก่อนเกิดภัย

ให้ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหายุ่งยิบด้านการเกษตรจังหวัด ประสานงานกับโครงการชลประทานจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตามเฝ้าระวัง ประเมินสถานการณ์และความเสี่ยงในการเกิดภัยพิบัติด้านการเกษตร พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนเกษตรกรในพื้นที่ให้ทราบและสร้างการรับรู้ให้แก่เกษตรกรเพื่อเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ รวมทั้งแจ้งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่เตรียมการป้องกันและแก้ไขสถานการณ์ภัยพิบัติทางการเกษตร โดยจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และยานพาหนะเพื่อพร้อมสำหรับเผชิญเหตุหรือกรณีฉุกเฉิน และจัดเจ้าหน้าที่ให้พร้อมปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรได้ทันทีเมื่อเกิดภัย ให้ศูนย์ติดตามฯ ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่การเกษตรทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ และพื้นที่คาดว่าจะเสียหาย โดยการวิเคราะห์ประเมินพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งให้ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดบูรณาการทำงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และประสานการปฏิบัติงานร่วมกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ในการเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหายุ่งยิบด้านการเกษตรที่อาจเกิดขึ้น สถานการณ์ปกติให้รายงานให้ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหายุ่งยิบด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ภายในวันที่ 30 ของทุกเดือน

5.2 ขณะเกิดภัย

เมื่อเกิดสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร ให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงพื้นที่เยี่ยมเยียนและให้คำแนะนำในการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร พร้อมทั้งเร่งสำรวจความเสียหายเบื้องต้นเพื่อเตรียมให้การช่วยเหลือโดยด่วน

ทั้งนี้ หากมีสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตรเกิดขึ้น ให้รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตรและการให้ความช่วยเหลือ ให้ศูนย์ติดตามฯ กระทรวงเกษตรฯ ผ่านทาง E-mail: disas.plan@gmail.com หรือโทรสาร 0-2629-9660 ภายใน 24 ชั่วโมง และรายงานต่อเนื่องเป็นประจำทุกวันจนกว่าสถานการณ์จะสิ้นสุด

5.3 หลังเกิดภัย

เมื่อสถานการณ์เข้าสู่สภาวะที่สามารถสำรวจความเสียหายด้านการเกษตรได้ ให้ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด รายงานความก้าวหน้าการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรประจำเดือนส่งให้ศูนย์ติดตามฯ กระทรวงเกษตรฯ ผ่านทาง E-mail: disas.plan@gmail.com หรือโทรสาร 0-2629-9660

บทที่ 6

รายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้ประสานงาน

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ ปี 2567

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ			0 2389 5865 ต่อ 200
1	นางณัฐชุตา เข้มทองสกุล	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ	09 6961 8863
2	นางสาวศศิธารา พุภักดี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	09 8229 2941
3	นางสาวกมลนันท์ หรรสศิริพานิช	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	08 4656 3321
4	นายพิศาล บานเย็น	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	09 6969 8251
สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ			0 2389 2344 ต่อ 11
1	นางนลทวรรณ มากหลาย	เกษตรจังหวัดสมุทรปราการ	09 8649 4461
2	นางสาวสุภาพร พงษ์โพธิ์เจริญ	เกษตรอำเภอเมืองสมุทรปราการ	08 7045 1528
3	นายไพโรจน์ กลับกลาย	เกษตรอำเภอบางบ่อ	08 5976 6711
4	นางสาวจันทร์ฉาย เพ็ญเขตวิทย์	เกษตรอำเภอบางพลี	06 5323 5565
5	นายกิตติพงศ์ พูลผล	เกษตรอำเภอพระประแดง	08 6944 9409
6	นายมนัส หนูด้วง	เกษตรอำเภอพระสมุทรเจดีย์	08 5377 4059
7	นายฉัตรมงคล อ่อนสัมพันธ์	เกษตรอำเภอบางเสาธง	08 1251 9476
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ			0 2384 7530
1	นายภฤชญา ทองสวัสดิ์	ปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ	08 9592 5954
2	นางสาวจิตาภา เหลืองอร่าม	รักษาราชการแทน ปศุสัตว์อำเภอเมืองสมุทรปราการ	08 2022 3497
3	นายแก่นเพชร เนียนแนบ	รักษาราชการแทน ปศุสัตว์อำเภอบางบ่อ	08 2302 2468
4	นายสินวัฒน์ สุขเกษม	รักษาราชการแทน ปศุสัตว์อำเภอบางพลี	08 3013 7402
5	นายศิริวัฒน์ อินทร์บุญ	ปศุสัตว์อำเภอพระประแดง	08 7169 1133
6	นายภาณุวัฒน์ อนันตรักษ์	ปศุสัตว์อำเภอพระสมุทรเจดีย์	08 9639 1155
7	นางสาวสุพัตรา สามารถกิจ	ปศุสัตว์อำเภอบางเสาธง	09 7871 4693
สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ			0 2173 9230
1	นายสมพร เกื้อสกุล	ประมงจังหวัดสมุทรปราการ	08 3522 6319
2	นางศศิธรพิศ เอี่ยมพันธ์	ประมงอำเภอเมืองสมุทรปราการ	09 9998 7367
3	นายนิรันดร์ น้อยรุ่ง	ประมงอำเภอบางบ่อ	08 1150 0210
4	นายกฤติศักดิ์ อ้นภักดี	ประมงอำเภอบางพลี	08 1150 0738
5	นายอาลีฟ วงแหวน	ประมงอำเภอพระสมุทรเจดีย์	08 1150 0752
6	นายสมพงษ์ กลิ้งค์พล	ประมงอำเภอบางเสาธง	08 1150 0370

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
โครงการชลประทานสมุทรปราการ			0 2323 9192
1	นายภูมิวิทย์ นารณสกุล	ผู้อำนวยการโครงการชลประทานสมุทรปราการ	06 5915 1952
2	นายพิเชษฐ์ กัลปอนันต์ชาญ	นายช่างชลประทานอาวุโส	08 1480 9610
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร			0 2330 1213
1	นายสมเดช ศรีวิเชียร	ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร	08 1371 8296
2	นายสุกฤษฎ์ สังขะวร	นายช่างชลประทานอาวุโส	09 4652 4993
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์เจ้าไชยานุชิต			08 351 4354
1	นายธีรภัทร สามไพบูลย์	ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์เจ้าไชยานุชิต	08 1661 6168
2	นายวรา กลัดเนียม	นายช่างชลประทานอาวุโส	08 9181 6782
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ			0 2183 1012 - 15
1	นายสุทนต์ พูลสมบัติ	สหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ	08 4898 1401
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สมุทรปราการ			0 2183 1016
1	นางสาวระพีพร พัฒนแสง	ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สมุทรปราการ	08 9205 9223
สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ			0 2174 4002 - 3
1	นายจำนงค์ พร้อมมูล	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ	08 6295 3939
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสมุทรปราการ			0 2382 6040 - 2
1	นายพชร ศศิชาขยามร	หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสมุทรปราการ	08 9969 6775
สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดสมุทรปราการ			0 2174 4000
1	นายอนันต์ ต่ายเทศ	ผู้อำนวยการสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดสมุทรปราการ	0819297881
สำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ			02 183 1050 - 3
1	นายธีรพล ศรีโมรา	ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ	08 1752 0853
ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี			02 577 1688
1	นายมุ่งมาตร วังกะ	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี	08 1934 0041
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 6			0 3835 1398
1	นางสาวนริศรา เอี่ยมคุ้ม	ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 6	08 5519 7445
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี			0 2520 5149 - 50
ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชลบุรี			0 3820 9201 - 2
ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดกาญจนบุรี			0 3491 9707
สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ			0 2389 3820